

Kayıp çocuklar ülkesi

ENİS TAYMAN
İSTANBUL
enis.tayman@radikal.com.tr

Adı Hayriye Doğan, 1998'de henüz dört yaşında Sivas'ta kayboldu. Sinem Özdemir ise 11 yıl önce Samsun'da kaybolduğunda beş yaşındaydı. Botan Kara ise 10 yaşında İzmir'de kaybolduğunda yıl 2009'du.

Büşra Çevik ise geçen sene 17 yaşındayken İstanbul'da kayboldu... Liste uzun. Onlar Türkiye'nin kayıp çocukları. Türkiye çapında 1755'i Emniyet, 297'si Jandarma bölgesinde olmak üzere 2 bin 52 çocuk halen kayıp. Rakamlar TBMM'de kurulan kayıp ve mağdur çocuklarla ilgili araştırma komisyonunun raporundan alındı. Rapor bir aksilik olmazsa salı günkü TBMM Genel Kurulu'na sunulacak ve alınması gereken

önlemler üzerinde durulacak. Raporun belki de en vurucu kısmı kayıp çocukların bulunmasında karşılaşılan kamusal engellere dair. Çünkü rapora göre kolluk kuvvetleri kayıp çocuk aramasında yol göstermeye yönelik olan ulusal verilere sahip değil. Hatta 9 Haziran 2010 tarihinde imzalanan Kayıp Çocuklar Ulusal Bilgi Sistemi Kurumlararası İşbirliği Protokolü'ne kadar, ulusal mevzuatta 'kayıp çocuk' kavramı

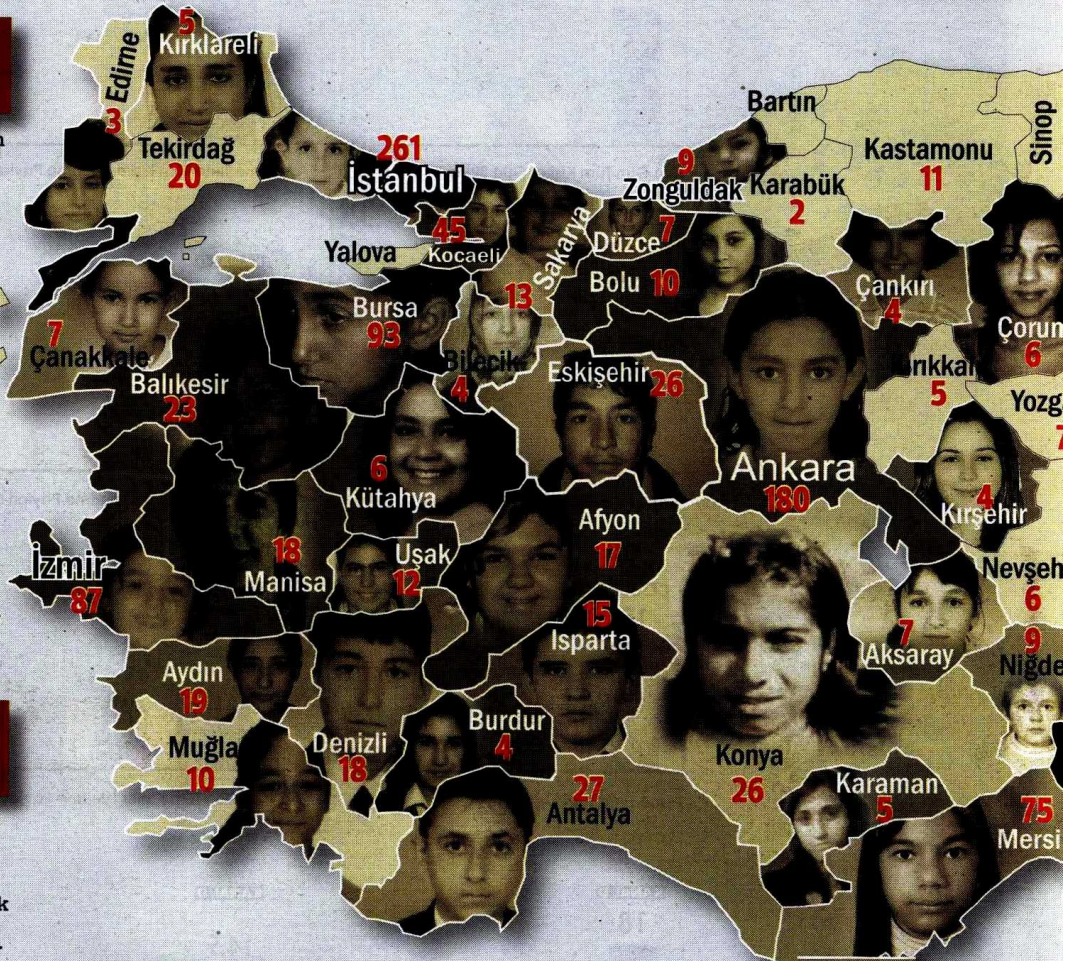
üzerinde fikir birliği bile yoktu. Ayrıca Emniyet, Jandarma ve SHCEK, birbirlerinin kayıtlarından habersiz. Ancak yalnızca resmi kurumlar değil bu kayıpların sorumluları. Onlar Türkiye'nin elbirliğiyle kaybettiği çocuklar. Çünkü araştırma komisyonu raporuna göre çocuklar, evlenme vaadiyle, fuhuş amacıyla, uyuşturucu içinde kullanmak için, ideolojik nedenlerle, evlat edinmek ve dilendirmek gibi

Kayıplar ilkbaharda

- Kayıp ihbarı yapılan çocukların yaklaşık üçte ikisi 15-19; üçte biri 10-14, yüzde 5'i de 0-9 yaş grubunda.
- Kayıp çocukların yaklaşık üçte ikisini kız çocuklar oluşturuyor.
- Kayıp müracaatları ilkbahar aylarında artıyor.
- Kayıp ihbarı yapılan çocukların yaklaşık yarısı ilk 15 gün içinde bulunuyor.
- Sosyal Hizmetler Çocuk Esirgeme Kurumu'na (SHCEK) bağlı kuruluşlarda yaşayan kayıp çocukların oranı yüzde 15.
- SHCEK'e bağlı kuruluşlarda ayda yaklaşık 500 kadar çocuk kurumdan izinsiz ayrılıyor. Önemli bir kısmı kuruma geri dönüyor; ama kızlardan yüzde 55 ve erkeklerden yüzde 27'si bu dönem için suç mağduru oluyor.

Dünyanın sorunu

- Dünyada her yıl 2,5 milyon çocuğun kaçırılarak satıldığı ve bunun yarısının da kız çocuğu olduğu tahmin ediliyor. Raporlara göre her yıl neredeyse yüzde 100'lük bir artış oluyor.
- Her yıl 1.000 ile 1.500 Guatemala'lı bebek evlat edinilmek için insan ticareti mağduru oluyor.
- Avrupa Birliği ülkelerinde yaklaşık 200 ile 500 bin arasında çocuk fahişe bulunduğu tahmin ediliyor. Bunların üçte ikisi Orta Avrupa ülkelerinden geliyor.
- Britanya'da 140 bin kayıp çocuk var. Belçika'da günde beş çocuk kayboluyor.
- Doğal afetler, savaş, iç çatışma ve terör durumunda da kaçırılan çocukların sayısı artıyor.
- Togo, Mali, Burkina Faso ve Gana'da yaşayan çocuklar, Nijerya, Fildişi Sahilleri, Kamerun ve Gabon'a insan ticareti ile aktarılıyor.

Adı Soyadı: HAYRİYE DOĞAN
Doğum Yeri: SIVAS
Doğum Tarihi: 1994
Kaybolduğu Tarih: 1998
Kaybolduğu İ: SIVAS
Boy: 1.11 - 1.50
Kilo: 21 - 35
Ten Rengi: BUĞDAY
Saç Rengi: KAHVERENGİ
Göz Rengi: ELA

Emniyet kayıtlarına göre İstanbul'daki kayıp çocuk sayısı

261

Adı Soyadı: CUMALI AKPOLAT
Doğum Yeri: MERSİN
Doğum Tarihi: 1998
Kaybolduğu Tarih: 2006
Kaybolduğu İ: MERSİN
Boy: 1.11 - 1.50
Kilo: 21 - 35
Ten Rengi: BUĞDAY
Saç Rengi: SIYAH
Göz Rengi: SIYAH

Türkiye'nin gizli yarısı kayıp çocuklar. Kol-
luk kuvvetleri, bu çocukların aranmasında
yol gösterecek ulusal verilere bile sahip de-
ğil. Konu salı günü Meclis'te ele alınacak

insan ticareti amaçlı kaçırılıyor.
Kaçan çocukların özenti, ebeveyn
boşanması, kentleşememe, göç, şid-
det, önemsenmemek, sevilmemek
gibi altbaşlıkları var.

Komisyon Başkanı AKP millet-
vekili Halide İncekara birbirinden
habersiz çalışan kurumları birleş-
tirecek bir protokol oluşturmayı
başardıklarını, ayrıca Emniyet Genel
Müdürüğü'ne "bilgisayarlı yaşlan-
dırma programı"nın alınması saye-

sinde bir ilki gerçekleştirdiklerini
ifade ediyor. "Bu sayede 10 yıl önce
kaybolmuş bir çocuğun bugünkü
hali ile arama olanağına kavuşu-
lacak" diyen İncekara, ailelerin de
eğitilmesi gerektiğini söylüyor.

İncekara, raporun hazırlığı
srasında olağanüstü travmalar
yaşadığını belirtirken, "Ortaokulda
bir kızım var. 'Ona dikkat et, buna
dikkat et' derken yaşanamaz duru-
ma getirdim ortamı" diyor.

Haber alınamayan çocuk sayısı

2052

Kayıpların
kaçı ailesiyle
yaşıyordu? 1230

Sosyal çocuk kolay bulunur

Araştırmalara göre, kayıp olduğu
bildirildikten sonra bulunan çocuk-
ların profiline bakıldığında, sosyal
yönlerinin güçlü olduğu dikkat çek-
miş. Pozitif yaşam davranışlarının
olması (spor yapma, kitap okuma,
TV seyretme, gazete/dergi
okuma, kültürel etkinliklere
katılma, sinema/tiyatroya
gitme, bilgisayarda vakit
geçirme, arkadaşlarıyla
vakit geçirme, alışve-
rişe/çarşıya gitme, bahçe-
de/parkta oyun oynama vb.)
gibi durumlarda kayıp çocuğun
bulunma olasılığı artıyor.

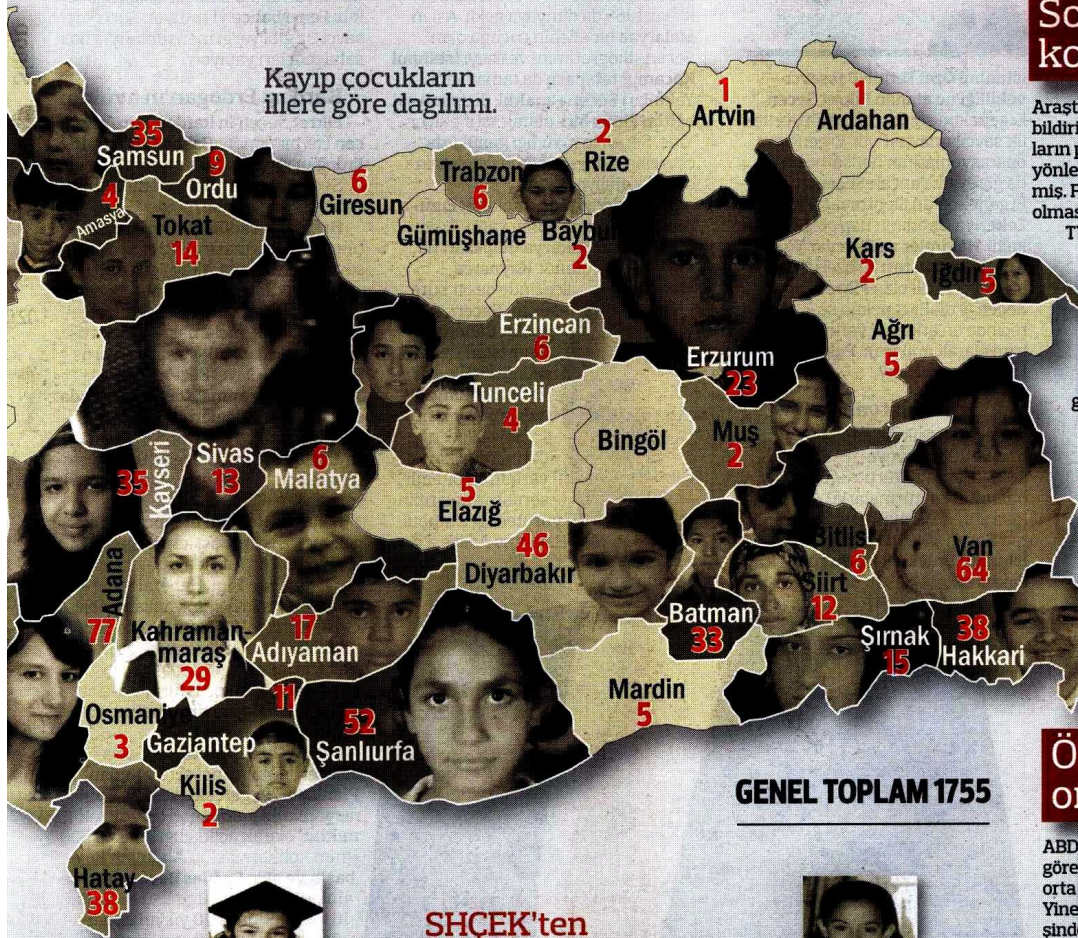
Cep telefonu ve kredi kartı ipucu oluyor

Çocuğun internet ile tanışık
olması riskli ve istismar
olasılığını artırır da bulun-
masını da kolaylaştırıyor.
Çocuğun kayıp tarihinde
yanında cep telefonu
olması, kredi kartının
olması, bulunması
için ipuçları oluşturu-
rabiliyor.

Öldürülme oranı yüzde 91

ABD'de yapılan bir araştırmaya
göre, çocuk kaçıran mahkûmlar
orta yaş altında ve yüzde 98'i erkek.
Yine mahkûmların çoğunun gecmi-
sinde en az ilk hapis hane deneyimi
mevcut. İstatistiklere göre daha
önce çocuk kaçırmış olanların bu
suçu tekrar işleme olasılıkları çok
yüksek. Çocuk kaçıranların yüzde
20'sinin bir suç ortağı bulunuyor.
Yabancı tarafından kaçırılan
çocuklar genellikle cinsel saldırı
sonrası öldürülüyor.
Öldürmeler ilk 3
saatte oluyor. Öl-
dürme oranı yüzde
91. Kaçırılan çocuklar
kendilerini suçlu
hissediyor.

Kayıp çocukların illere göre dağılımı.

GENEL TOPLAM 1755

SHÇEK'ten ayda kaç çocuk kaçıyor?

500

Adı Soyadı: CAĞLA NİYAZI
Doğum Yeri: AVCILAR
Doğum Tarihi: 2002
Kaybolduğu Tarih: 2010
Kaybolduğu İl: AFYONKARAHİSAR
Boy: 1.11 - 1.50
Kilo: 36 - 45
Ten Rengi: BEYAZ
Saç Rengi: KAHVERENGİ
Göz Rengi: KAHVE

Adı Soyadı: GÜL GONCA ÇELİK
Doğum Yeri: ŞEHİTKAMİL
Doğum Tarihi: 1998
Kaybolduğu Tarih: 2008
Kaybolduğu İl: GAZİANTEP
Boy: 1.11 - 1.50
Kilo: 21 - 35
Ten Rengi: BUĞDAY
Saç Rengi: SİYAH
Göz Rengi: SİYAH